

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenstein & Emmerich Loener.
Heinrich Schalek. Rudolf Messa.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelke.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein & Bernat. In Ham-
burg: Marly & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colonă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifa și învoială.

RECLAME pe pagina a 8.a o
seria 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șese
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un esemplar 5 or.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 285.

Brașov, Luni-Marți 29 Decemvre v.

1898.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1899

se deschide nou abonament, la care
invităm pe toți amicii și sprijini-
torii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . . 12 fl.
pe șese luni . . . . . 6 „
pe trei luni . . . . . 3 „

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . . 40 franci,
pe șese luni . . . . . 20 „
pe trei luni . . . . . 10 „

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei.“

Miniștrii unguresci la Viena.

A trecut o săptămână de când
ministeriul unguresc se vede nevoit
a governa fără budget votat de dietă,
cu mijlocul ordonanțelor, cari ori-
cum s'ar formula și ori-cum s'ar mo-
tiva au un caracter anticonstituțio-
nal, absolutistic.

Până ce starea în afară de lege
nu era încă pronunțată, opozițiunea
maghiară din dietă făcea obstruc-
țiune mai moderată, ce consta în
trăgânarea deșabaterilor prin aceea,
că se inscrieau mulți la cuvânt, ție-
neau discursuri lungi și printre o-
biectele dela ordinea țilei lansau tot
felul de interpelațiuni, cari ocupau
asemenea timp mult.

Anul nou, care s'a introdus cu
cunoscutele dueluri, a adus tot-odată
o schimbare și în tactica obstruc-
ționistă a opoziției. Conducătorii a-
ceștia, după-ce, prin ordonanțele mi-
nistriului de finance privitoare la plata
dărilor și la plățile ce sunt a se
face din partea statului, s'a pronun-
țat guvernarea fără buget legal vo-
tat, au declarat, că de aci încolo
vor obstrua mai aprig, și au înce-
put a face o obstrucțiune, așa nu-
mită „technică“. Aceștia consistă în
aceea, că asupra autenticiării proce-
selor verbale ale ședințelor camerei
se provôcă scurte deșabateri propu-
nându-se numeroase modificări și ce-
rându-se pentru fie-care amendament
votare nominală. Cât de departe se
poate merge cu această tactică putem
vede dintr'un singur exemplu. Așa
în ședința de Joi unul a propus ca
în procesul verbal al camerei, în loc
de „deșabateri s'a terminat“, să se
dică „deșabateri s'a închis“, și cerân-
du-se votare nominală asupra aces-
tui amendament, camera a trebuit
să petreacă mai mult de o oră cu
votarea. S'au făcut pentru întâia
oră vr'o 12 amendamente, cari sin-
gure, cu votările nominale asupra
lor, au dat de lucru camerei pen-

tru trei ședințe totregi. Și acesta se
pôte continua în infinit.

Intr'aceea se impunea guvern-
ului, din zi în zi, din oră în oră mai-
tare, întrebarea: ce să începă și cum
să mai lucreze, ca să se pună ca-
păt, într'un feliu séu altul, obstruc-
țiunii?

Una din două: ori se va găsi
o modalitate, care să facă sfârșit
stării anormale parlamentare prin-
tr'un compromis cu opozițiunea, ori
guvernul va trebui să ia măsurile,
cu cari a tot amenințat, spre a în-
vinge obstrucțiunea în luptă fățișă.

In amândouă aceste eventuali-
tăți guvernul, ținând seamă mai ales
de împrejurările atât de dificile de
ađi, nu putea însă să ia o decisiune
definitivă fără de consimțământul
prealabil al Majestății Sale. Din
causa această, după ce a avut mai
multe consfătuiri cu căpeteniile di-
sidentilor, adevă a acelora cari în
timpul din urmă au ieșit din clubul
partidei guvernamentale, ministru-
președinte Banffy a plecat Joi séra
la Viena spre a face raport monar-
chului asupra situației parlamentare;
el fu însoțit de ministru de finance
Lukats și de ministru de honveđi
Fejervary.

In trei rânduri, Vineri, Sâmbătă
și Duminecă amintii miniștrii, la
cari s'a alăturat și noul ministru
unguresc a latere, contele Em. Sze-
chenyi, au fost primiți în audiență
la palat. Vineri înainte de améđi
s'a ținut și un consiliu sub preșe-
dința Majestății Sale, care a durat
apropo două ore.

In ziua întâiă ministru-preșe-
dinte Banffy a făcut, se dice, Ma-
jestății Sale un raport detaiat cu
privire la situațiunea politică. In
acest raport, care a fost prezentat
monarhului și în scris, se cuprind
tote propunerile ce a aflat de bine
ministru-președinte a le face cu pri-
vire la pașii ce ar fi a-se întreprinde
din partea guvernului și a majori-
tății față cu obstrucțiunea. Monar-
chul a luat la cunoștință raportul
miniștrilor unguresci, dér nu s'a
pronunțat asupra lui, rezervându-și
decisiunea pentru ziua următoare.

Sâmbătă după amiađi miniștrii
unguresci s'au prezentat a doua-ora
la palat, dér nici conferența a doua,
ținută tot sub presiul Majestății
Sale, n'a avut nici un rezultat și a
rămă ca decisiunea preainaltă să
li-se comunice miniștrilor Duminecă
la 11 ore a. m.

In această, a treia audiență, ce
au avut-o miniștrii unguresci la pa-
lat, Majestatea Sa, după scirile, ce
le primiram astăđi, i-a îndrumat ca
în interesul îmbunătățirii situațiunii
să continue purparleu rile cu bărbații
politici.

Se vede așa-dér, că dintre cele
două alternative, monarhul s'a pro-
nunțat deocamdată în favoarea unei
noue încercări de-a se stabili o în-
țelegere, un compromis între partide.

De ce natură vor fi și până
unde se vor estinde aceste purpar-
leurii, nu se scie. In cercurile po-
litice din Viena se crede, că ele se

vor mărgini la rezolvarea cestiunii
pactului.

Ori în ce sens va continua însă
ministru-președinte Banffy purpar-
leurile, nu este nici un prospect
pentru buna lor reușită. Deja con-
sfătuirile, ce le a avut înainte de ple-
care sa la Viena cu conducătorii
grupului disidentilor, au rămas fără
resultat, fiind-că disidentii nu pot
da nici cea mai mică garanță pen-
tru desarmarea totală a opoziției și
pentru primirea proiectelor de lege
privitoare la budget și la pactul eco-
nomic cu Austria. Êr în cât pentru
partidele opoziționale, Banffy chiar
și acum, când va procede la pur-
parleul cu consimțământul mo-
narhului, pôte risca, ca nici una
din ele să nu vrea să stea de vorbă
cu el.

Situația se presentă dér astfel:
Prin îndrumarea ce i-s'a dat minis-
trului-președinte de către Majestatea
Sa se nasc două posibilități: ori va
sucece stabilirea unui compromis
și această nu va fi cu putință fără
ca Banffy să se retragă, ori nu va
sucece și atunci atărnă dela Maj.
Sa, decât il va mai ține pe Banffy,
ori il va lăsa să cadă. De-l va ține,
atunci va urma ceea-ce se prevede
în legea-Tisza, și vor urma măsurile
reacționare de atâtea-ori semnalate
de către hahamul partidei guvern-
ului. In cazul din urmă însă, decât
îndrumarea la continuarea purparleu-
rilor a fost numai mijlocul de a-se
da ocaziune lui Banffy să se retragă
cu cinste, pe cuvânt că n'a putut
reuși a face pace, va veni un alt
ministeriu tot din sinul partidei li-
berale și va încerca să salveze, cel
putin pe cât-va timp, provisoric, in-
teresele unității economice cu Aus-
tria.

Decă opoziția se va ține de cu-
vânt, ea nici c'un nou ministeriu li-
beral nu se va împăca, până ce nu
va căde sistemul Tisza-Banffy.

Crisa s'a amânat decî din nou
pe câtva timp, până ce monarhul
se va reintorce dela vânătoarea din
Stiria, când apoi mioștrii unguresci
érašî vor călători la Viena, ca să ra-
porteze.

Din dieta Bucovinei.

(Ședința a patra dela 2 Ian. 1899.)

La ordinea țilei s'a pus între altele
alegerile în comitetul țerii. Acest punct a
fost combătut de baronul Kochanowski, care
a cerut amânarea, Mareșalul țerii, d-l I. Lu-
pul, răspuse, că nu pôte admite cererea,
fiind-că dieta se amână cu ședința această
și nu pôte lăsa țera pe mai multe luni
fără comitet al țerii. Kochanowski cere din
nou amânarea, ér după el Rusul bștrân
Nico de Wasilkó atacă vehement pe Ro-
mâni și pe mareșalul țerii, cari ar violenta
pe Ruteni.

Mareșalul țerii Lupul respinge insi-
nuările lui Wasilkó și încheie cu declara-
ția: „Sunt Român, și Român voiă rămâne
tot-déuna, și nici când nu-mi voiă trada ne-
mul meu“. Aplause furtunose au acoperit
declarația mareșalului.

Ia cuvântul Dr. I. de Flondor, care
dise între altele: Trebuie să protestez ener-
gic contra presupunerii, că națiunea ro-
mână pôte fi într'un mod nedemn bagate-
lisată în țera sa, în patria sa, în Bucovina
sa. (Cuvintele aceste rostite românesce cu
voce sonoră au provocat o furtună de
aplause, care nu mai voia să încete. Da-
mele salutau cu batiste, d-nii aplaudau,
presidentul sună, cerând liniște).

D-nilor, eu aflu pe deplin esplicabil,
decă Rutenii n'au acceptat această propu-
nere justă, făcută de partidul nostru; dér'
nu sentimentul de echitate a condus pe
Ruteni, ci conștiința, că au la spate un
protector puternic, și acesta este de-ocam-
dată mai puternic, decât voința poporului;
căci d-nilor Smal-Stocki și Pihuliak nu
li-aș recomanda să se provôce în genere
vre odată la voința poporului. (Proteste.
Deputatul Pihuliak strigă: Țineți sfatul
pentru D-ta. Oratorul către deputatul Pi-
huliak.) Acum ne-am achitat.

Cred decî, domnii mei, că am eluci-
dat pe deplin punctul de vedere, pe care
stă partea contrară.

Voesc numai să fac o declarație în
numele partidului meu — și în momentul
acesta vorbesc de fapt în numele și din
încerdințarea partidului meu — dicând, că
noi nu vom recede la nici un cas dela
lege, și declar mai departe în numele par-
tidului meu, că este un procedeu ilegal,
decă nu voiți, să procedeți astăđi la ale-
gerea comitetului țerii. Decă ne violentați
pe noi, violentați tot-odată dreptul și le-
gea. (Aplause îndelungate). Pofțiți d-nii
mei, striviți ca majoritate pentru moment
minoritatea, și veți vedé urmările.

Avem exemple suficiente cum s'a sub-
minat parlamentarismul. Voiți D-vôstré să
creați astfel de stări și în dietă, precum
sunt deja în camera imperială și în alte
corporațiuni reprezentative? D-vôstré sin-
guri veți avé să suportați pentru această
responsabilitatea și veți lua asupra D-vôs-
tré toate consecvențele.

A trecut vremea, d-nii mei, când do-
minau în partidul nostru consilierii aluici
de mulcomire (bravo!); astăđi nu vom mai
curteni cu lingușiri, cum am făcut o pe
timpul lui Alesani și Pino.

In numele partidului meu sunt dator
să protestez energic contra modului, cum
a atacat antevorbitorul pe mareșalul țerii.
Aceștia este simplamente nedemn! La ori
și care partid ar aparține, este fiă-care da-
tor, să apere demnitatea camerei. D-l ma-
reșal este chemat a susține ordinea și să
stea de asupra partidelor. Numai în chipul
acesta se pôte susține capabilitatea de lu-
crare a camerei. Decă se desconsideră ma-
reșalul țerii, se desconsideră camera în-
trégă. (Proteste vii, strigăte de: oho!) Stri-
gătele de oho! se referă pôte la espunerile
mele din ședința de Vineri, referitoare la
distincțiuni. Pôte aveți dreptate în pri-
vința această după părerea D-vôstré, astăđi
însé nu aveți nici o îndreptățire să pro-
testați.

Am așteptat ca din altă parte să se
apere legea. Decă este necesitat d-l ma-
reșal al țerii să facă această, trebuie să-i fim
mulțămitori, și eu cred, domnii mei, că
mântuirea ordinei de zi de astăđi este cea
mai bună probă, că mareșalul țerii voesc
și mai departe să-și facă datoria, ca și
până acum, în mod imparțial.

La aceste răspund deputații ruși ti-

neri Pihuleac și Dr. Smal Stocki, secerând un succes de ilaritate la public.

D-l bar. *Mustatza* răspunde la atacurile necalificabile ale acestora, apărând biserica ort. or. atacată de Ruși și demască pe acest partid alinat și subvenționat de guvern drept un partid de incendiar, care duce în populație tendențe subversive.

D-l Dr. I. de *Volcinski* descopere cum a căutat guvernul să tragă pe Români pe sfârșit, combătându-i la alegeri, deși presidentul țării i-a asigurat, că va apăra posesiunea de pământ acuma a Românilor; cum a căutat mai departe să introducă zizanii între Români și cum voese acum să le răpescă un mandat în comitetul țării.

Se suspendă ședința.

Redeschidându-se ședința, retrace deputatul baron *Kochanowski* propunerea sa și ne mai fiind pedeci, se purcede la alegerea comitetului țării în următorul sir: curia proprietății mari, curia orașelor și a camerei comerciale, curia comunelor rurale și întreaga cameră.

Aleși au fost cu unanimitate din curia proprietarilor mari: membru în comitet bar. *Nicu Mustatza*, suplent archimandritul *Calinescu*; din orașe și camera comercială: membru Dr. *Iosef Rott* suplent *Langenhan*; din curia comunelor rurale: membru *Ilarion Onciu*, suplent *Nico de Wassilko*; din întreaga casă: membru dep. *Bohosiewicz*, suplent Dr. *Smal-Stocki*.

Publicând rezultatul, rostesc mareșalul țării un scurt discurs, în care își exprimă bucuria, că valorile aruncate de patimă, s'au așezat și dorind sărbători fericite, ajurnează sesiunea dietei.

Publicul aduce ovațiunii entusiaste d-lui mareșal al țării *Iancu Lupul*, care a probat atâta bărbăție întru apărarea legalității și drepturilor poporului român.

Obiectul unor ovațiuni deosebite a fost — d-ice „Patria” — d-l Dr. I. *Flondor*, care a afirmat atât de clar poziția Românilor în dietă, d-l Dr. I. *cav. de Volcinski*, precum și toți ceilalți deputați români au fost salutați cu ovațiuni din partea numărului public român, care așteptă lângă scări depărtarea deputaților din dietă.

Visiuni maghiare. În caosul stărilor putrede și desolate de aici, gazetele șoviniste maghiare de bine ce nu mai știu cum s'o succedă și cum s'o învârtă pentru a abate atențiunea cercurilor din afară dela ticăloasă situațiune în care se află „nația”, — încercă a hrăni publicul cu visiuni. Așa de pildă, una dintre șovinistele din Peșta înregistrează nise scrieri așa duse „teribile” despre cele ce se petrec în Austria. Se dăce anume, că prințul *Lichtenstein* a dat pentru scopurile sale reacționare lozica într'o declarație după-care „prima și cea mai însemnată datorie este salvarea imperiului, acum când sistemul parlamentar amenință pe față cu izbucnirea revoluțiunii.”

Vechii conservativi și aulicii visază — d-ice foia maghiară — despre reîntorcerea timpurilor dinainte de 48. Se consideră de asemenea ca lucru făcut, că clericali, aderenții lui *Lueger* și întreaga tabără a biurocrației, le va urma din toate puterile, ba se contază chiar și la acei liberali germani, despre cari știe ori și cine, că în ura lor față cu Cehii sunt gata a jertfi ori-ce scrupuli ai hegemoniei germane. Tote aceste elemente vâd mântuirea imperiului numai într'un centralism și militarism incarnat, pe când din potrivă, grupul feudalilor naționali consideră felelalisarea Austriei ca o problemă sine qua non. Planul lor este, ca să se institue în Viena un consiliu federal central, care să nu fie răspunzător decât coronei. Foaia din cestiune mai crede a ști, că locul de intrunire al „reacționarilor” este palatul *Schwarzenberg*, și nunciul papal din Viena încă e binișor inițiat în planurile acestor „conveticule”.

Firesce, că toate acestea visiuni sunt menite, ca Maghiarii să fie speriați cu „reacțiunea”, pentru-ca apoi cu atât mai

repede „stângăcii” din dieta unghurască să voteze lui *Banffy* tot ce cere.

„Guvern volnic, popor corupt”...

Epistola deschisă către fostul ablegat Gavril Ugron.

— Fine. —

Prea bine știți, și nu numai odată ați arătat în discursurile D-vostre cu multă elocință, că nici libertate, nici egalitate nu pôte fi fără dreptate, pe care trebuie să se întemeieze toate, ca instituțiunile publice, ba statul însuși să aibă o basă durabilă.

Și cum stăm cu dreptatea?

Dreptate este, când din banii țării, adevă din banii contribuiți și de *Nemaghiari*, se înființază și se susțin cu mari spese școli maghiare până și în nise sate rele maghiare, pe câtă vreme *Nemaghiarii sunt siliți a susține și școlile de stat și școlile lor proprii*, decât vrău, ca copiii lor să se deștepte pe singura cale posibilă, prin învățatură în limba lor maternă?

Dreptate este, că guvernul nu numai că nu înființază, precum îl obligă legea, școli medie cu limba de propunere a diferitelor popore din țară, d-er împiedecă pe aceste popore a-și ridica chiar și dintr'ale lor mijloce de aceste institute culturale (gimnasiul din Arad și *Caransebeș*) și pe cele redicate sub diferite preteste le persecută cu tendința vedită de a-le împiedeca dezvoltarea, a-le maghiarisa, sau chiar a-le nimici (gimnasiile slovace)? Să mai vorbesc de dreptate, ce i-se face *Nemaghiarului* la judecătoria mai ales, când lucrul are ore-care culore politică, d-er mai v-erșos în administrație, nu fără cauza numită chiar de *Maghiari*, asiatică?

Starea noastră, a popoarelor *nemaghiare*, în privința egalității și dreptății semănă mult cu aceea a unor frați ereți comuni ai unei moșii strămoșesci, cari n'au decât sarcinile moșiei, decât munca grea și de abia își pot susține viața; pe câtă vreme fratele cel mai mare din veniturile moșiei duce o casă splendidă, se îmbracă bine și trăiesce ca un boier, apoi d-ice către frații săi neîndestulăți: „Eu reprezentez familia, adevă pe voi; cinstea mea este și cinstea voastră; decât mă îmbrac și mă nutresc eu bine, și voi treceți atunci de îmbrăcați și sătui”.

Redicatu-și-a partida independenștilor și 48-iștilor vre-odată vocea în dietă, în foile lor sau măcar și în vorbirile lor înaintea alegerilor pentru egalitatea adevărată și dreptatea pentru toate popoarele din aceste țări. Acum, când toate partidele opoziționale se întrec a enumera păcatele lui *Tisza* și *Banffy*, declarându-i pe ambii ruinători de stat și de constituțiune, vine-i cărui-va în minte a-le imputa păcatul cel mai mare, instrăinarea a 3/4 părți a populațiunii statului de constituțiune prin ospresione brută și nelegalități? Ori d-eră acesta nici nu e păcat, căci cei eschiși, deși sunt majoritatea țării, nu sunt *Maghiari*?

Nu și-au ridicat, d-er, vocea. De aici vine, că ținuta *Nemaghiarilor* e mai repulsivă față de aceste partide, decât față de guvern, de aici vine recirea progresivă chiar și a poporului maghiar, care simte instinctiv, că ideile frumoase de independență, libertate, egalitate, frățietate, dreptate din programul acestor partide, sunt și rămân vorbe goale, va să d-ică nu se întrupază, nu rodesc nimic nici în inimile, nici în starea materială a popoarelor țării.

Abstrăgând d-er dela faptul, că popoarele în genere, împreună cu cel maghiar, și-au pierdut toate iluziunile lor despre libertate și parlamentarism v-egând, că tot ele sunt și aici ca și înainte de 1848 acele cari mai mult, ori mai puțin trag jugul și sunt lipsite sau scurtate în drepturi, și că tot aceia au și aici mai mare parte din bine, cari au avut-o și pe timpul iobăgiei — partida independenștilor și a 48-iștilor sunt de vină decât indeosebi popoarele *nemaghiare* n'au nici încredere în principiile profesate de ele, căci n'au făcut și nu fac nimica, ca să și-o câștige arătând, că înțeleg și simt postulatele civilizațiunii seculului nostru. Aceste partide încă nu s'au

putut desbăra de idea falsă și nefericită a omenilor de stat maghiari, că binele ce se face în țară, în prima liniă pentru *Maghiari* trebuie să se facă.

„Nu ne trebuie nici raiul pe pământ, decât nu va fi numai maghiar și în mod și după gust maghiar”. Această idee este dezvoltată în romanul lui *Jokai Rab Raby* și de ea se țin politiciile noștri maghiari. Această nefericită idee și-a aflat expresiunea supremă în proselitismul național, ce se face, spre rușinea seculului nostru și al civilizațiunii, pe cale privată și oficioasă pretutindeni în țară și nu se genază a-se considera și declara pe sine „mântuitor de stat”. Proselitismul religios îl aflăm nedrept și gretos, periculos păcii între confesiuni, și pentru aceea s'au adus legi în contra lui; d-er cel național, ienicerismul, v-ersarea de sânge străin, care taie mai ad-er și v-erșă mai mult simțul de dreptate și superbia națională, prin urmare provăcă cea mai mare amărăciune, se declară de idee mântuitoare de stat!

Unde în Europa, ba în totă lumea vedem acest fenomen al moralei „insanity” afară de bieta țara noastră? Acestei ingustimii de inimă au căd-ut jertfă și sublimatele idei de libertate, egalitate, frățietate și dreptate, cari proclamate de națiunea franceză cu finea secolului trecut, au înaintat învingătoare pretutindenea și au străformat fața vechei Europe. Aceste idei sunt ale lumii întregi, ale omeniei, și drepturile cuprinse în ele nu le pôte usurpa un popor — și încă în contra compatrioților săi — fără de urmările cele mai funeste pentru stat.

Urmările le-am v-eg-ut în neînțelegerile din 1848, le vedem și le deplângem aici cu toții împreună cu *Maghiarii*; și aceste sunt: 1) legi nedrepte și nerespectarea chiar și a acestor legi, mai ales din partea acelor ce sunt puși și chiamați a veghia ca să fiă respectate; 2) alegeri cu forța și cu mituire și printr'asta nimicirea vașei ablegațiilor și a dietei, 3) parlamentarismul exploatat de clice și consorturi și astfel desbrăcat de vașă lui și de ori-ce încredere în el, și degradat la speculațiune mârșavă, la un mod de trăi; 4) în urma tuturor acestora decăderea totală a moralității politice și cu a acestuia și a celui public, deplănsă și de D-Vostre și caracterizată cu cuvintele grave și memorabile citate în introducerea: „popor corupt, guvern volnic”...

Scăpare din acest noroiu, care ni-a inveninat pân' acum totă viața publică și ne amenință cu perire, nu este decât în întorcerea cât de grabnică cu trup cu suflet la sublimatele idei ale humaniștilor, și lupta cinstită pentru realizarea acestora în folosul tuturor n-erurilor și popoarelor țării, av-er înaintea ochilor adev-erul: că precum libertatea, egalitatea, dreptatea și frățietatea sunt bunuri comune a totă lumea, așa într'un stat poliglot, ca al nostru; ele numai a tuturor n-erurilor pot fi, sau a nici unuia.

De nu ne va succeda a străbate cu această idee în popor și a-l îndupleca, să-o scotă învingătoare și să-o facă dominantă, nimicind și șterg-er pentru totdeuna t-er-gul rușinos, bizantismul greșos și volnicia brutală din viața noastră politică, vom fi o țară perdută, un stat fără viitor.

Omenii cari țin, că fac numai politică practică surid cu indulgență v-erșătoare, când aud espunerile așa numiților idealști, d-er etă, că fără idealism ajungem în noroiu, din care erăși tot numai prin idealism putem scăpa.

Suridă cine cum va vră, d-er eu rămân convins, că decât bărbății din sinul poporului maghiar, cu talentele și cu energia D-Vostre, emancipându-se de sub influința hipnotică a funestului proselitism național și dând mâna cu cei mai buni din sinul popoarelor conlocuitoare, s'ar pune în fruntea unei mișcări în favorul adevăratei și nemăiestritei validități a marilor principii de libertate, egalitate și dreptate, rezultatul splendid nu ar lipsi.

Această dorință ferbinte mi-au deșteptat-o contemplările făcute, și mă scușăți în căt-va Domnul meu, că necunoscut fiind și vr-ernd a răm-er — căci ce ar folosi

causei celei mari un nume, care nu numai că nu e „program”, d-er nu însemnă nimic în viața politică — am îndrăsnit a V-er adresa această epistolă deschisă.

Un patriot român idealist.

Dieta ungară.

(Votări la infinit.)

Ședința dela 7 Ianuarie n. a dietei ungare n'a stat din altceva, decât din votări. Cu votare s'a început și tot cu votare s'a sfârșit.

Este interesant, că opoziția apr-er n'a luat parte la ședința. A lăsat, ca majoritatea guvernamentală să „obstrueze” prin votare. *Polonyi*, d. e., care anunțase nu mai puțin ca 64 amandamente la procesele verbale din ședințele trecute, n'a stat înainte cu nici unul.

A surprins mult și faptul, că pe când președintele *Madarasz* a cetit procesul verbal al ședinței trecute, opoziția a rămas cu totul pasivă și n'a făcut us de nici o modificare.

Ședința s'a început cu votarea asupra amandamentului lui *Stef. Fay*, propus *Joi*, ca în loc de cameră să se d-ică camera deputaților. Câți-va din drepta strigară: primim! — Nu primesc eu! răspunse însuși *Fay*, ceea-ce a produs un moment de ilaritate. Și *Fay* a votat într'adev-er în contra amandamentului propus de el. Tot acesta au făcut-o și câți-va deputați din st-anga, cari erau prezenți.

A urmat amandamentul lui *Blaskovici*, care a propus, ca președintele în loc de a încheie (bezărni), să d-ică că încheie (berekeszti) ședința. S'a votat mai departe asupra propunerii lui *Kubik*, ca procesul verbal să fiă pus spre vederea publică înainte de începerea ședinței. Această propunere nu s'a primit.

Președintele a propus de a-se stabili ziua, ora și ordinea viitoare ședințe (de aici, luni) și în acesta ședință să se verifice procesul verbal luat, apoi să urmeze votările nominale, cari nu s'au putut face acum, până când se vor sfârși. S-er urmeze apoi în ordine celelalte obiecte dela ordinea zilei.

În urmă s'a votat asupra propunerii lui *Hollo*, după care procesul verbal să nu indice numai majoritatea voturilor, ci și proporția lor numerică. Propunerea a fost respinsă.

Cu acesta ședința s'a sfârșit, răm-ernd încă o votare nominală de *Joi*.

Cum se jup-er comunele și comitatele noastre.

„*Budapesti Hirlap*” publică o serie de articuli, în cari aduce mulțime de casuri menite a ilustra modul, cum se administrează aici comitatele din partea deșinătorilor putere publice. În special se ocupă cu mar-erle și bogatul comitat al *Torontalului*, al cărui fișpan mult protegiat de guvern este *Eugen Ronay*.

Acest fișpan a înființat în *Beckherec* un mare o fabrică de postav pe acțiuni, cu un capital de 70,000 fl. Acest capital nu s'ar fi putut aduna, decât n'ar fi stat în fruntea trebei fișpanul însuși, care cu ajutorul fișganăbirilor a făcut pe comune să subscrie acțiuni până la suma de 45,000, comitatul însuși a subscris acțiuni de 10,000 fl., er funcționarii dela comitat și alții de 15,000 fl. Pe lângă capitalul social de 70,000 fl., fișpanul *Ronay* a mai stors dela guvern o subvenție anuală de 4000 fl. dela comitat, pe lângă capitalul subscris în acțiuni a mai făcut să se voteze un ajutor anual de 600 fl., er orașul *Beckherec* de-asemena un ajutor de 500 fl. la an. Întreprinderea a fost pornită deci, pe lângă capitalul social de 70,000 fl., și cu o subvenție anuală de peste 4000 fl. Fișpanul-președinte însă a știut să „administreze” afacerea așa de bine, că după câți-va ani fabrica a trebuit să înceteze de-a mai funcționa, societatea a trebuit să lichideze, comunele și comitatul nu numai că n'au primit dividende, d-er au pierdut și capita-

lui lor de 55,000 fl., 6r funcționarii și privații, cari au cumpărat acțiuni, nu cutăză nici măcar să se plângă, căci președintele fabricii a fost d6ra fișpanul, șeful lor atotputernic. A mai venit pe de-afupra directorul fabricii cu o pretensiune de 10,000 fl., pe care societatea, în sensul contractului, a trebuit să i-o plătească ca despăgubire.

Acesta este numai un mic exemplu din „meritele“ fișpanului Ronay, căci el are și alte „merite“ de acestea. mult mai mari și mai strălucite. Intre altele i a trebuit fișpanului să-și înființeze o f6ia, pentru ca uneltele sale să aibă unde-l lăuda. Spre scopul acesta i-a trebuit să înființeze mai întâi un comitet, care să figureze, ca proprietar al f6iei, 6r în fruntea acestui comitet a fost pus fișpanul însuși. În calitatea ac6sta el a adresat o petiție c6tră congregația comitatului, făc6nd, ca f6ia sa să fie declarată ca organ oficios al comitatului. De aci înainte lucrurile au mers strună. Din fondul de dispozițiune al guvernului a mijlocit o subvenție de 2400 fl. la an, comitatul i-a votat o altă subvenție de 1200 fl. la an. At6ta înc6 nu i-a fost de-ajuns fișpanului, ci și-a impus f6ia tuturor comunelor din comitat, 6r prețul abonamentului, deși f6ia e numai de-o c6lă de h6rtiă, l'a fixat cu 32 fl. pe an. Fiind-c6 în comitatul Torontalului se află vre-o 250 comune, sumele st6rse de pe spinarea acestora fac 8000 fl. pe an ca taxe de abonamente. Fișpanul Ronay e relativ cea mai scumpă p6te între t6te foile c6te apar în secolul de aci în Europa cultă. Comunelor însă le este impusă și ele trebuie să-o plătească, căci așa este voința d-lui fișpan.

„Bud. Hirl.“ continuă de-a aduce multe cazuri de acestea din viața fișpanului Ronay. Noi am menționat însă numai pe cele două de mai sus, căci pentru cei ce știu ce însemnă administrație ungr6scă, mai ales prin comitatele locuite de Nemaghiari, isprăvile fișpanului Ronay nu prezentă ceva nou, cu at6t mai puțin nu sunt de senzație.

Revistă externă.

Pacea lumii. Din Londra se anunță, c6 guvernul a publicat un act parlamentar, care cuprinde proiectul Țarului referitor la desarmare și răspunsul guvernului engles la acest proiect. Lordul Salisbury a telegrafiat la 24 Sept. marelui ambasador engles Scott din Petersburg, c6 a luat spre temeinică cumpănire proiectul Țarului și c6 a asigurat pe guvernul rusesc despre sinceritatea, cu care îl aprobă. Declară tot-odată, c6 nu numai guvernul, ci întregă opiniunea publică englesă aprobă proiectul Țarului, și c6 puține pop6re sunt, care at6t din sentiment, c6t și din interes să fie un amic mai sincer al păcii universale, ca poporul engles. Salisbury recunoște mai departe temeinicia motivării proiectului de pace, și declară, c6 guvernul engles va conlucra bucuros la opera ac6sta. D6c6 va fi încoronată de succes, inițiatorul ei va deobliga lumea întregă la gratitudine infinită. În fine Salisbury exprimă speranța, c6 de-odată cu convocarea Congresului, se vor publica și punctele mai principale din program.

Guvernul pentru Macedonia. Se anunță din Constantinopol, c6 pentru a preveni acțiunea puterilor în fav6rea reformelor de introdus în Macedonia, P6rta este în ajun de a numi pe Caratheodoripașa, ca guvernator al Macedoniei, dându-i puteri extraordinare.

Americanii în insulele ocupate. Abia s'a instituit noul guvern american în Cuba, Portorico și Filipine, și 6tă c6 se ridică mari pl6ngeri în contra lui. Poporațiunea este turmentată de f6mete și de cea mai n6gră miserie. Diarele din Cuba și Portorico descoper în privința ac6sta lucruri senzaționale. Nepotismul, ce-l exercită Americanii, este at6t de mare, înc6t poporul începe deja să murmure în contra autorităților. Posturile cele mai de frunte se împart în mod arbitrar protegiaților și așa numiților „amici politici“, și se procede pe t6te terenele în mod extraordinar dicitoric.

Altfel stau lucrurile în Filipine. Aici, după cum anunță știrile din urmă, populațiunea insulei a simțit până acum mai puțin suferințele r6boșului, și ar trebui să vină asupra ei stări mult mai rele, pentru-că se p6tă fi înfricată și supusă cu desăv6rșire noului regim american. S'a convocat o așa numită *adunare națională*, în care at6t *Aguinaldo*, șef de r6sculați, c6t și *Agouillo*, agentul londonez al guvernului, au declarat, c6 insulele vor să se constituie în republică separată și c6 Americanii vor pute să se retragă frumușel, după ce-și vor fi isprăvit misiunea de emancipare. O știre telegrafică mai nouă anunță, c6 *Aguinaldo* a dispărut, probabil pentru a organiza o bandă de r6sculați în contra regimului american. Uniunea americană va ave încă de lucru cu el și va fi nevoită a trimite armată pentru a lua de fapt în posesiune insulele. O altă telegramă din Paris anunță, c6 guvernul republican din Filipine s'a și constituit deja. Membrii noului cabinet sunt de acord, c6 în contra ocupațiunii americane trebuie să ia poziție.

R6sculații din aceste insule — după cum am mai amintit — tract6ză într'un mod nespun de barbar cu prizonierii spanioli. Mai mulți preoți prizonieri au murit de f6me în mâinile lor. Claustrul din Guazano a fost jăfuit și t6te c6lugărițele desonorate. R6sculații au declarat, c6 nu vor estrada pe prizonierii Americanilor, de6rece o estradare ar însemna o supunere. Causa acestei tractări barbare o atribuie reprezentanții guvernului din Honkong la aceea, c6 Americanii proced în mod desprețuitor față cu r6sculații.

Se mai vestesce, c6 o ruptură serioasă s'a întemplat între r6sculați și Americani, și c6 sunt în ajun izbucniri de mari inimizități între cei-ce pe timpul r6boșului mergeau m6nă în m6nă.

SCIRILE ȚILEI.

- 28 Decemv. v.

Din Sibiu ni se scrie, c6 starea sănătății d-lui Dr. Alexandru Mocsonyi — care înc6 din ziua ultimă a Congresului zace bolnav în urma unei r6celi — s'a ameliorat, așa c6 medicii au constatat, c6 ori-ce pericol e delăturat. Iuregistrând cu bucuria ac6stă știre, dorim d-lui Mocsonyi grabnică însănătoșare.

Pastorală de Crăciun. Prea S6nția Sa părintele episcop al Caransebeșului, *Nicolae Popea*, înc6 a adresat, cu ocaziunea S-lor s6rbători ale Crăciunului, o pastorală clerului și poporului s6u, în care arată fol6sele și însemnătatea învățătorei, d6nd credincioșilor prețioase povești în privința ac6sta. Mai pe larg în proximal număr de Duminecă.

Inchiderea unei societăți maghiare. Consiliul universității din Budapesta a dispus închiderea societății universitarilor maghiari „Egyetemi k6r“, pe funcționarii a cesteia i-a suspendat din post și a luat cheile localurilor, până la o altă dispozițiune. Causa închiderii se 6ice a fi, c6 membrii societății aveau de g6nd să pună la cale manifestațiunii în contra stărilor politice de față, create de guvern. Resoluțiunea de închidere a clubului universitarilor, a fost întemplată de ac6stia cu strigări de: *Abzug Wlassics! Abzug Banffy!* și cu intonarea c6ntecului lui Kossuth.

Krivany osândit. Tribunalul din Viena a osândit pe Krivany la 14 zile arest, pentru-că a petrecut acolo mai mult timp sub nume fals. După împlinirea celor 14 zile, Krivany va fi transportat la Arad, unde lumea îl așteptă cu mare nerăbdare, ca să și ia pedepsa meritată. Din Viena sosese știrea senzațională, c6 Krivany ar fi declarat, c6 n'a defraudat numai 327,000 fl., ci 595,000 fl. Știrea înc6 nu s'a confirmat.

Nou baron. F6ia oficială ungr6scă publică numirea fișpanului Stef. *Vojaitz* din Bacă-Bodrog, ca baron, cu drept de-a lua parte în camera magnaților.

Țiar socialist oprit. Clubul socialistilor din Brașov au voit să sc6tă o f6ia s6p-

t6mănală intitulată „Erd6lyi Néplap“. Aparițiunea f6iei a fost anunțată la viceșpanul Dr. Jekel, care însă n'a voit să iee ac6sta spre știință, de6re-ce comitetul de redigiare n'a corespus ș-lui 14 din legea pressei. Poliția din loc, pe baza ac6sta, a oprit apariția f6iei, confiscând deja primul număr în tipografia.

Luccheni a avut complici. Corespondentul din Geneva al f6iei „*Neues Wiener Tagblatt*“ scrie ac6stei foi, c6 Luccheni a făcut nisece mărturisiri f6rte importante, din cari reiese, c6 el a avut complici, și încă doi. Unul din ac6stia a așteptat c'un revolver pe împ6răt6sa-regină la gara din Geneva, al doilea o aștepta c'o bombă în mijlocul pieții. Numele acestor doi complici ai s6i Luccheni nu le-a descoperit, a dat însă am6nunte interesante despre organizarea socialistilor. Datele ac6stea au și fost comunicate consulului austro-ungar din Geneva, care a făcut asupra lor raport la Viena.

Expulsarea lui Tolstoi. O știre telegrafică din Petersburg afirmă, c6 procuratorul suprem al Sf. Sinod al Rusiei, *Pobjedonosev*, face tot posibilul de-a mijloci expulsarea marelui scriitor rus *Tolstoi*, deși Țarul este contra acestei m6surii arbitrare.

Premiul-Krivany. Se știe, c6 pe capul marelui defraudator Krivany a fost pus un premiu de 5000 fl. Acum, după-ce paserea este prinsă, e vorba, c6 cine să capete premiul. Ministrul ung. de interne a hotărît, c6 suma de 5000 fl. va fi împărțită între comerciantul de albituri și polițiștii din Viena, cari au prins pe Krivany.

Cina soldaților. De câte-va zile înc6ce s6rtea soldaților de r6nd s'a mai îmbunătățit cu ceva. Anume, soldații cap6tă s6ra cină caldă, p6ne cu cafea, supă s6u prăjitură, și de două ori pe s6ptemănă cap6tă carne de conservă.

Vap6re cufundate. Din Falmouth se anunță, c6 vaporul engles „*Rosshire*“, în cursa ce a făcut-o din Cardiff la St. Lazaire, s'a ciocnit cu vaporul francez „*Duguesdin*“ 17 kilometri dep6rtare de Srevese-Head. Am6ndouă vap6rele s'au cufundat. Din personalul de serviciu al vap6relor s'au înecat 12.

In locul felicitărilor de Anul nou.

Vineri, în prima zi de Crăciun, am primit din partea d-lui avocat *Iosif Pușcariu* suma de 5 fl., destinată pentru proiectata masă a studenților rom6ni din loc, împreună cu următ6rea:

Incunosciințare. M'am decis a m6 abate dela praxa urmată până acum, de a trimite cunoscuților, prietinelor și rudeniilor mele felicitări în scris de anul nou și de s6rbători onomastice, și m'am hotărît a m6 r6scump6ra de ac6stă sarcină convențională, deși plăcută. În schimb contribu 5 fl. la masa studenților s6raci din loc, și m6 oblig a contribui în 1-a Ianuarie a f6cărui an câte 5 fl. c6t voi trăi, spre scopul acesta.

Brașov, în ziua de Crăciun, 1898

Iosif Pușcariu,
advocat.

Ast6ți primim o altă incunosciințare de acest fel. Ea este următ6rea:

Subsemnații aducem la cunosciința tuturor prietenilor, c6 în locul obicnuitelor felicitări de anul nou, am contribuit fiecare cu anume sume în favorul mesei studentesci, ce e a-se înființa la gimnasiul nostru din Brașov, deci nu trimitem și nici nu așteptăm felicitări din incidentul anului nou.

Brașov, în 28 Decemv. v. 1898.

Virgil Onișiu, director gimn., contrib. 2 fl.
Dr. Vasile Saftu, preot, contrib. 2 fl.
N. Petra-Petrescu, contrib. 1 fl. 50
C. Ais6r, cassar, contrib. 1 fl. 50
Timotei Popovici, prof., contrib. 2 fl.

Frum6sa inițiativă a domnilor de sus credem, c6 nu mai are lipsă de conțar. Ea își posedă sa practică, carăudă pe sine însași. Ceea-ce rămân-

dorim este, ea să fiă imitată de c6t mai mulți membri ai societății noastre rom6nesci.

Literatură.

Das Magnet Radiometer von Nic. Teclu. Separat-Abdruck aus dem „*Journal für praktische Chemie*“. Neue folge. Band 58. 1898. Leipzig, Johann Ambrosius Barth. — Ac6sta interesantă prelegere științifică a d-lui profesor Teclu, ce se bazează pe propriile invențiuni și experimente ale d-sale, face parte din prelegerile secțiunii a VII-ea a Congresului internațional pentru chemia practică, și a fost ținut în 30 Septemv. 1898 în auditoriul de chemia a universității de comerț în Viena.

Fünfter Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache (Rumänisches Seminar) zu Leipzig, herausgegeben von dem Leiter des Instituts, Prof. Dr. *Gustav Weigand*. Leipzig, Johann Ambrosius Barth 1898.

Inhalt: Vorwort und Jahresbericht (pag. I—III). — Prothetisches a und s im Rumänischen, von *Rudolf Geheeb* (pg. 1—50) — Untersuchung der Sprache der „*Viata și petreerea svintilor*“ des Metropolitan Dosofto, von *Constantin Lacea* (pg. 51—144) — Beitrag zur Kenntnis des Meglen. von *Gustav Weigand* (pag. 145—157) Der Dialekt des oberen Olthales, von *Sextil Pușcariu* (pg. 158—191) — Der Codex Dimonie (Fortsetzung), von *Gustav Weigand* (pag. 192—29). — Die alten Nasalvokale in den slavischen Elementen des Rumänischen, von *Dr. Arthur Byhan* (pag. 298—370). — Prețul 6marci.

Inorefată d-l prof. Weigand arată, c6 în al6-lea an al existenței sale, Seminarul roma a fost vizitat de 10 Rom6ni, 8 Germani 1 Bulgar, 1 Engles; pentru prima 6ră numărul Rom6nilor a întrecut pe acela al Germanilor. „Spre bucuria mea“, 6ice d-l Weigand, „se află între Rom6ni și de aceea, c6t se dedică cu zel și cu succes studiul limbii lor materne, așa c6 ne îndreptăc la cele mai frumoșe speranțe. Patru între Rom6ni sunt originari din Brașov, n Transilvania, cinci din România, unul din Bănat. Cumc6 s'a lucrat diligent, o dov6scesc cuprinsul anuarului. Materialul a fost 6t de mult, înc6t volumul a crescut cu 4 pagine...“

Dul Weigand mai face cunoscut în prefața Academia Rom6nă din București decia a purta cheltuielile de tipar a unui Atlas *linguistic*, în care se vor înfățișa rezultatele studiilor dialectice ale d-sale. Cea dintăi secțiune, cuprind6nd 8 foi, a p6rut deja și se p6te procura pentru prețule 4 marci. Despre acest Atlas s'a publicat în editura Johann Ambrosius Barth, Leipzig, următorul Prospect împreună cu o chă.

linguistischer Atlas des dacorumänischen Sprachgebietes, herausgegeben auf kosten der rumänischen Akademie. von Prof. Dr. *Gustav Weigand*, Leiter des Instituts für rumische Sprache zu Leipzig. In 8—10 Lieferungen zu 8 karten. Format 48:52 cm. 6ne Rand, Massstab 1:600,000. Preis der 6ferung 4 Mark.

Jamosch- und Theiss-Dialekte von Dr. *Gustav Weigand*, Professor an der Universität Leipzig, Johann Ambrosius Barth, 1898. Inhalt: A) Reiseberichte (pag. 1—11). B) schreibung der dialekte (pag. 11—42). C) xte (pag. 42—74). D) Glossar (pag. 75—2). Liste der beruchten Gemeinden nebst Angabe der Gewährsleute für die Noalwörter (pag. 83).

ULTIME SCIRI.

Viena, 8 Ianuarie. Audiența de-a-a miniștrilor ungr6resci a durat mai 20 minute. Monarchul a decia *guvernul să continue purparliu cu bărbății politici* în interesul sașii situațiunei. Aci după am6ci aiștri au plecat la Budapesta.

DIVERSE.

Nm6rul 3 și 9. 6menii superstițioși t6mpină cu mare bucuria anul nou, de6re-c6 numărul 9 îl țin ca număr norocos. Distorul lui 9 este 3, care de-asemena înc6 în timpuri vechi se socotesce ca număr f6rtănt. În 1899 nu se află numai unul, ci 9. Din 18, jum6tate este 9, 6r 9+18=27, care, de-asemena desfăc6ndu-se, rezultă (2+7) 9. Așa d6ră anul nou viitor 1899 se p6te descompune în trei 9, care ar fi să fiă nu numai odată norocos, ci de trei-ori mai norocos, ca alți ani fără cifra 9.

Proprietar: **Dr. Aurel Muresian**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**.

CĂLINDARUL PLUGARULUI

pe anu 1899 se poate procura dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov, cu prețul de 25 cr. (cu posta 30 cr.)

(Vendătorii primesc rabatul cuvenit.)

Noul călindar, întocmit anume pentru trebuințele poporului nostru — în afară de partea calendaristică, cu târgurile semnele timpului, diferite povețe economice pentru fiă-care lună și alte multe, — cuprinde încă un bogat material cu articuli prețioși din sfera plugăritului, grădinaritului, a economiei de vite, a economiei casnice etc.; apoi din istoria lumii, poesii de dragoste, eroice și glumețe de cei mai renumiți scriitori ai noștri; articuli și povețe pentru păstrarea sănătății și averii etc. La fine urmăză diverse, glume și anuțuri. Pe pagina primă se află portretul nemurtorului Simion Bărnuțiu, ăr în text o frumoasă biografă a lui. Doritorii de-a ave acest călindar se se grăbescă a și-l procura mai de timpuriu, ca se nu pățescă ca aul trecut, când mulți și-l ăr fi procurat, dăr nu mai aveau de unde, căci se vându-e tôte esemplarele.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Ianuarie 1899.

Renta ung. de aur 4%	120.15
Renta de corone ung. 4%	97.95

Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.20
Bonuri rural. ungare 4%	95.75
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	160.—
Losuri pentru rez. Tisei și Seghedin	138.20
Renta de argint austr.	101.40
Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de aur austr.	120.45
Losuri din 1860.	140.20
Acții de-ale Băncei austro-ungară	941.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit	390.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	360.25
Napoleonori	954 1/2
Mărci imperiale germane	58.97 1/2
London vista	120.45
Paris vista	47.82 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.90
Note italiene	44.25

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Ianuarie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.45	Vënd.	9.48
Argint român. Cump.	9.40	Vënd.	9.44
Napoleonori. Cump.	9.49	Vënd.	9.53
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65

Nr. 8486 - 1898.

PUBLICAȚIUNE.

referitoare la așternerea fasiunilor dărei de câștig de a 3-a și a 4-a clasă și a celorla după darea cametelor, după capitalii și capitaliilor pasive.

a) Referitoare la darea de câștig de a 3-a clasă.

Spre scopul evaluării dărei de

câștig de a 3 a clasă, pentru anii: 1899, 1900, 1901, se provocă tôte acele partide, cari posed o afacere séu întreprindere supusă dărei, mai cu sémă toți comercianții, meseriașii, cari lucră cu cafe, medicol, advocați, ingineri etc. de a lua in primire fără întârziere dela oficiul orășenesc de dăre formularele pentru fasionarea dărei de câștig de a 3-a clasă.

Fasiunile aceste, provădute cu datele corăspundătoare, au de a se așterne cel mult până în 20 Ianuarie 1899 oficiului orășenesc de dare.

b) Referitoare la darea de câștig de a 4-a clasă.

Partidele obligate la solvirea acestei dări, precum toți funcționarii publici comunali, acei bisericestii, acei dela diferite societăți și in fine acei privați, cari au o lăfă permanentă, o pensiune, gratificațiune séu rente, in fine toți conducătorii de afaceri, administratori, comptabili, cassarii etc., cari capătă peste 40 fl. lăfă lunară, se provocă de a-și lua dela amintitul oficiu de dare in primire formularele pentru fasionarea referitoare dări așternându-le provădute fiind cu datele recerute până in 31 Ianuarie 1899 aceluiași oficiu.

c) Referitoare la darea cametelor de capitalii și rente.

Acele partide, cari au camete după pretensiuni de capitalii, se pro-

vocă, ca spre scopul satorirei dărei după camete, se-și ia îndată in primire referitórele formulare de fasionare dela oficiul orășenesc de dare, reaşternându-le, provădute fiind cu datele corăspundătoare, cel mult până in 15 Ianuarie 1899.

Tot aceeași dispozițiune valorază și pentru persoanele, cari au rente, precum și acii proprietari de mori și dărate, cari suportă inșiși această afacere, ci au aceste obiecte date in arëndă, prin urmare cari sunt obligați la fasionarea arendeii.

d) Referitoare la fasionarea datoriiilor de pe realități.

Acei proprietari de casă și realități, a căror realități sunt îngreunate cu datorii, se provocă de ași lua in primire dela oficiul orășenesc de dare referitórele formulare pentru fasionare, și provădându-le cu datele corăspundătoare, se le reaşternă aceluiași oficiu până in 31 Ianuarie 1899. După 31 Ianuarie 1899 până in 15 Februarie 1899 sunt a se așterne fasiunile prin cereii scripturistice, in aceste petițiuni este de a se motiva prin o împrejurare plausibilă întârzierea așternerei fasiunii.

Fasiunile așternute după 15 Februarie 1899 nu se iau sub nici o împrejurare in considerațiune.

Brașov, in 31 Dec. 1898.

1-2. Oficiul de dare orășenesc

Mersul trenurilor

pe linile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1898.

Budapesta - Predeal									
Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.
10.—	8.45		2.10		p. Viena . . . sos.	1.50	7.20	1.50	6.20
8.30	1.55		5.45	9.15	Budapesta	7.10	1.10	7.50	6.20
11.21	3.56	5.10	9.27	11.12	Szolnok	3.22	11.12	5.32	3.25
1.33		8.00	11.33	12.47	P. Ladány	5.50	12.54	3.56	1.12
3.42	6.52	7.22	1.48	2.11	sos. Oradea-mare . . . pl.	11.04	Arad	2.38	11.32
3.58		1.22	2.06	2.18	pl. Mező-Telegd . . . sos.	8.00	10.44	2.31	11.17
4.38		2.19	3.03	2.50	Rév . . .	7.10	10.7	2.01	10.42
5.20		3.32	3.45	3.26	Bratea . . .	6.13	9.30	1.34	10.08
5.43		4.08	4.06		Ciucia . . .	5.38	9.10		9.50
6.31		5.08	4.53	4.16	B.-Huedin . . .	5.39	8.32		12.52
7.16		3.51	5.32	4.52	B.-Huedin . . .	4.50	7.54		12.20
8.06		5.05	6.24		Zhărbău . . .	3.05	6.54		7.37
8.33			6.59	5.55	sos. Plușiu . . . pl.	2.10	6.13		11.01
8.48		8.40	11.10	6.11	pl. Plușiu . . . sos.	5.24	4.35		10.46
9.05		9.09	11.27	6.27	Apahida . . .	5.02	4.14		6.27
10.12		10.40	12.30	7.25	Hiriș . . .	3.37	2.55		9.23
10.42		11.25	12.57	7.50	Cucerdea . . .	2.56	2.15		8.49
11.01		11.49	1.09	7.52	Luóra . . .	2.49	2.08		4.27
11.09		11.59	1.16		ințul de sus . . .	2.41	2.00		4.20
11.31		12.29	1.36	8.17	iud . . .	2.17	1.38		8.23
11.48		12.55	1.54	8.32	sos. Ieiuș . . . pl.	1.55	1.17		8.06
12.24		1.30		8.37	pl. Ieiuș . . . sos.	1.29			8.00
12.53		2.07			ăciunel . . .	12.55			2.33
1.11		2.29		9.10	lașiu . . .	12.34			7.29
1.42		3.11		9.31	icăsasa . . .	11.55			7.08
1.58		3.31		9.43	sos. Copsa-mică . . . pl.	11.34			6.56
2.13		3.46		9.45	pl. Copsa-mică . . . sos.	11.14			6.54
2.32		4.08		9.59	ediaș . . .	10.55			6.41
3.04		4.45		10.23	isabetopol . . .	10.24			6.20
3.40		5.27		10.51	ghisóra . . .	9.45			5.53
3.47		5.47		10.58	sfaleu . . .	9.35			5.46
4.03		6.12		11.12	morod . . .	9.12			5.32
5.35		7.58		12.26	oștofalva . . .	7.44			4.27
6.13		8.36		12.58	ăta . . .	7.02			3.53
6.42		9.09		1.16	hóra . . .	6.37			3.37
7.16		9.40		1.35	sos. Eov . . . pl.	5.58			3.16
8.—		10.25		2.09	pl. Eov . . . sos.	5.08			2.45
8.55		11.—		2.19	T . . .	9.08	6.58		2.18
4.40		12.26		3.01	T . . .	8.28	5.57		1.42
5.10		1.11		3.31	Predeal . . .	8.01	5.11		1.12
12.00		8.—		9.10	sos. Bvesci . . . pl.	3.15			9.10

Notă: Orele însemnate în stău stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrați cu linii mai negre însemnăză orele de nôpte. — Semnul ← arată cu capul direcția, încătrău merge trenul.